

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 14. helmikuuta 2023
(OR. en)

6289/23

COH 18
CLIMA 68
ENER 72
ENV 121
SOC 92
FIN 168

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	14. helmikuuta 2023
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	5884/23
Asia:	Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus 22/2022: EU:n tuki hiilialueille: sosioekonomiseen ja energiasiirtymään kiinnitetään vain vähän huomiota – Neuvoston päätelmät (14.2.2023)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston päätelmät Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksesta nro 22/2022: ”EU:n tuki hiilialueille: sosioekonomiseen ja energiasiirtymään kiinnitetään vain vähän huomiota”, jotka neuvosto (talous- ja rahoitusasiat) hyväksyi 3931. istunnossaan 14. helmikuuta 2023.

NEUVOSTON PÄÄTELMÄT
erityiskertomuksesta 22/2022 ”EU:n tuki hiilialueille – Sosioekonomiseen ja energiasiirtymään kiinnitetään vain vähän huomiota”

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

- (1) PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE Euroopan tilintarkastustuomioistuimen, jäljempänä ’tilintarkastustuomioistuin’, erityiskertomuksen 22/2022 sekä kertomusta koskevat komission vastaukset.
- (2) TOTEAA, että tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksessa tutkittiin, oliko EU:n tuki, jota seitsemästä EU:n hiilialueesta koostuvalle otokselle myönnettiin Euroopan sosiaalirahastosta (ESR), Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) ja koheesiorahastosta vuosina 2014–2020, edistänyt vaikuttavalla tavalla sosioekonomista ja energiasiirtymää. Tilintarkastustuomioistuin keskittyi seuraaviin kysymyksiin:
- oliko hiileen liittyvien teollisuudenalojen irtisanotuille työntekijöille annettu asianmukaista koulutusta ja apua,
 - olivatko jäsenvaltiot yhdessä komission kanssa yksilöineet sosioekonomiset kehitystarpeet ja kohdentaneet varoja vastaavasti, sekä
 - ovatko lämpöhiilestä johtuvat kasvihuonekaasupäästöt vähentyneet EU:n lämpöhiilentuotannon vähentymisen myötä.
- (3) KATSOO, että tämän tarkastuksen tuloksilla ja suosituksilla pyritään edistämään oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF-rahasto) kustannustehokasta ja vaikuttavaa täytäntöönpanoa osana Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa.

(4) PANEE MERKILLE kertomuksen havainnot, erityisesti seuraavat:

- EU:n rahoittamaa koulutusta oli saatavilla irtisanotuille hiilialan työntekijöille, mutta osallistumista koskevat tiedot puuttuvat;
- valitut hiilialueet käyttivät EU:n varoja alueelliseen koheesioon keskittyen vain vähän sosioekonomiseen siirtymään ja energiasiirtymään;
- EU:n tuki hiilialueille on tähän saakka kohdistunut ja vaikuttanut vain rajallisesti työpaikkojen luomiseen ja energiasiirtymään;
- yleisestä edistymisestä huolimatta hiili on edelleen joissakin jäsenvaltioissa merkittävä kasvihuonekaasupäästöjen lähde;
- suljettujen tai hylättyjen kaivosten metaanipäästöjä koskeva raportointi ei ole ollut riittävän luotettavaa, eikä raportointia ole edellytetty riittävän laajasti.

(5) KOROSTAA, että jäsenvaltioilla on haasteita käyttää JTF-rahastoa tehokkaasti siirtymän sosioekonomisten ja ympäristöön liittyvien kustannusten lieventämiseen, kun otetaan huomioon rahaston NextGenerationEU-varojen rajallinen aikataulu ja Venäjän meneillään oleva hyökkäyssota Ukrainaa vastaan. KEHOTTAÄ näin ollen komissiota tekemään tiivistä yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa ja avustamaan niitä jatkuvasti asiaankuuluvien investointien, myös suurten muutoshankkeiden, täytäntöönpanossa.

(6) ON SAMALLA KANNALLA tilintarkastustuomioistuimen kertomukseen sisältyviä havaintoja ja suosituksia koskevissa komission vastauksissa esitetyn näkemyksen kanssa, erityisesti seuraavien seikkojen suhteen:

- hiilialueiden ”sosioekonominen ja energiasiirtymä” ei ollut erityisenä tavoitteena vuosien 2014–2020 koheesiopoliittikan rahastojen perustana olevassa oikeudellisessa kehyksessä, eikä jäsenvaltioilla ollut velvollisuutta kohdella hiilialueita erityisellä tavalla neuvoteltaessa vuosien 2014–2020 ohjelmista;
- tietoja irtisanottujen hiilialan työntekijöiden osallistumisesta EU:n rahoittamiin kursseihin ei ollut, koska oikeudellista vaatimusta kerätä osallistumistietoja kyseisestä ryhmästä ei ollut;
- oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin ja sen JTF-pilarin ohjelmasuunnittelussa otetaan ohjelmakaudella 2021–2027 kaikilta osin huomioon hiili-, turve- ja öljyliuskealueiden sekä hiili-intensiivisten alueiden tarpeet;
- Venäjän hyökättyä Ukrainaan helmikuussa 2022 komissio totesi, että lyhyellä aikavälillä jäsenvaltioiden voi olla tarpeen lisätä hiilen kulutusta ennen kuin ne siirtyvät uusiutuviin energialähteisiin, koska siten vähennetään riippuvuutta venäläisistä fossiilisista polttoaineista, noudattaen kuitenkin ilmasto- ja energiatavoitteita vuodelle 2030;
- komissio tunnusti lyhyen aikavälin toimien merkityksen mutta kehotti myös nopeuttamaan EU:n siirtymistä uusiutuviin energialähteisiin keinona vähentää tuontia nopeasti ja samalla saavuttaa vuosien 2030 ja 2050 energia- ja ilmastotavoitteet.

(7) PANEE MERKILLE tilintarkastustuomioistuimen suositukset ja PYYTÄÄ komissiota

- tarkistamaan, että jäsenvaltiot käyttävät JTF-varoja vaikuttavasti ja tehokkaasti lieventämään ilmastoneutraaliuteen siirtymisen sosioekonomisia vaikutuksia hiilialueilla ja hiili-intensiivisillä alueilla, kun se hyväksyy alueellisia oikeudenmukaista siirtymää koskevia suunnitelmia ja ohjelmia ja muutoksia niihin, seuraa niiden täytäntöönpanoa ja raportoi siitä sekä
 - jakamaan hyviä käytäntöjä suljettujen ja hylättyjen kaivosten metaanipäästöjen mittaamisessa ja hallinnassa.
-